

IV. Zapsané užité vzory českých původců (přihlašovatelů) v ČR

Domácí přihlašovatelé využívají k ochraně svých technických řešení ve větší míře užité vzorů (v roce 2005 připadlo na 556 přihlášek vynálezů podaných domácími přihlašovatelí 1020 zapsaných užité vzorů). Poměr mezi domácími přihláškami vynálezů a užité vzorů v Česku je ojedinělý. Zatímco v Německu dosahují domácí přihlášky užité vzorů hodnoty 39 % přihlášek vynálezů, v Dánsku 25 %, v Japonsku 2,5 %, v Polsku 56 %, Maďarsku a Rakousku 41 %, u nás je to 199 % (obdobou je Slovensko se 119 %). Není vyloučeno, že snadnost a přístupnost této formy průmyslové ochrany snižuje počty přihlášených domácích vynálezů v Česku.

Užitý vzor, někdy také nazýván malý patent, je totiž pro přihlašovatele rychlejší variantou průmyslové ochrany než patent, vzhledem k tomu, že ochrana jenž vzniká zápisem do rejstříku plně odpovídá účinkům patentu. Dalším faktorem, který vede k tak vysokému používání užité vzorů je také cena. Zatímco za desetiletou (maximální) platnost užité vzoru zaplatí přihlašovatel u ÚPV maximálně 10 000 Kč, tak za desetileté udržovací poplatky u patentu zaplatí 19 000 Kč a dalších téměř 6 000 Kč zaplatí za poplatky spojené s řízením o přihlášce.

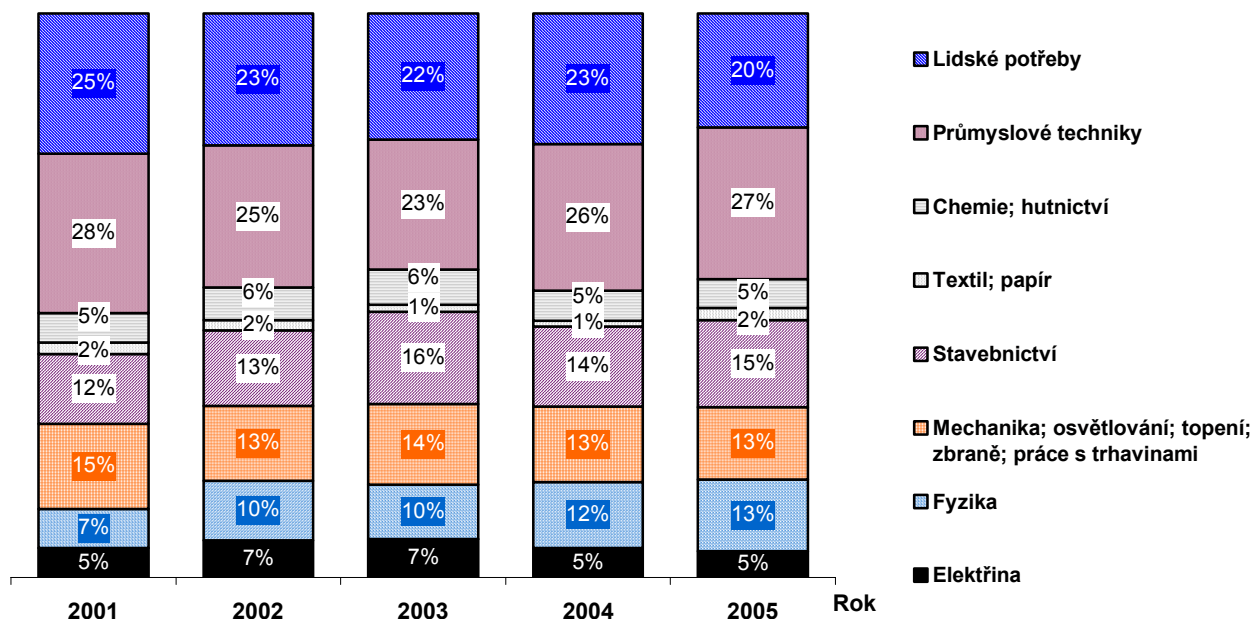
IV.1 Zapsané užité vzory podle IPC tříd

Podíl jednotlivých patentových tříd nedoznal v posledních 5 letech výraznějších změn. Pouze u sekce „G“ – Fyzika došlo k téměř dvojnásobnému nárůstu podílu, zatímco u sekce „A“ – Lidské potřeby došlo k poklesu podílu o 5 procentních bodů.

Nejvíce užité vzorů bylo v roce 2005 zapsáno ve třídě B 65 (doprava ; balení ; skladování ; manipulace s tenkými nebo vláknitými materiály) s 96 zapsanými užité vzory. Více jak 50 užité vzorů bylo zapsáno ve třídách E 04 (stavba budov) – 62 a A 47 (nábytek; domácí předměty nebo zařízení ; mlýnky na kávu ; mlýnky na koření; vysavače prachu všeobecně) – 50.

Graf č. 10:

Podíl jednotlivých tříd IPC na celkovém počtu zapsaných užité vzorů v letech 2001 až 2005

Zdroj : Úřad průmyslového vlastnictví ČR, data for Epidos a vlastní dopočty ČSÚ

IV.2 Oblasti s vyšší technologickou náročností

V roce 2005 byl počet zapsaných užité vzorů v high-tech odvětvích na nichž se podíleli čeští původci 41. Na žádném z těchto užité vzorů se nepodílel zahraničním původce. Všechny tyto užité vzory jsou ze 100% vlastněny českými majiteli, přičemž jeden český přihlašovatel se také podílel na užitém vzoru od zahraničního původce. Z tohoto počtu bylo 18 zapsáno v oblasti „Počítače a automatizované řídicí systémy“, 15 v oblasti „Komunikační technologie“ a 8 v oblasti „Letectví“. V ostatních oblastech nedošlo k zápisu žádného užité vzoru.

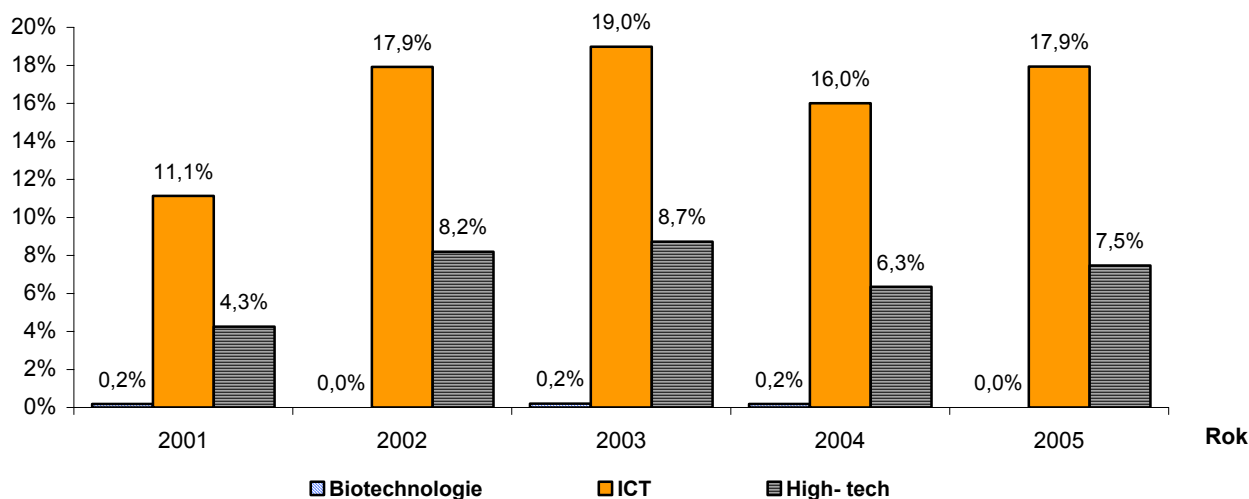
V ICT odvětvích byl v roce 2005 zapsáno 99 užité vzorů na nichž se podíleli původci z Česka. Podíl jednotlivých kategorií byl následující: ostatní ICT - 52, počítače, kancelářské stroje - 19, telekomunikace - 19, spotřební elektronika - 5.

V oblasti biotechnologií nebyl v roce 2005 zaznamenán žádný užitný vzor od původců z ČR.

V grafu č. 5 je znázorněn podíl počtu patentových přihlášek v jednotlivých odvětví na celkovém počtu patentových přihlášek českých původců. Je vidět, že tento podíl zůstává v celém sledovaném období na stejné úrovni.

Graf č. 11:

Podíl oblastí s vyšší technologickou náročností na celkovém počtu udělených patentů v letech 2001 až 2005

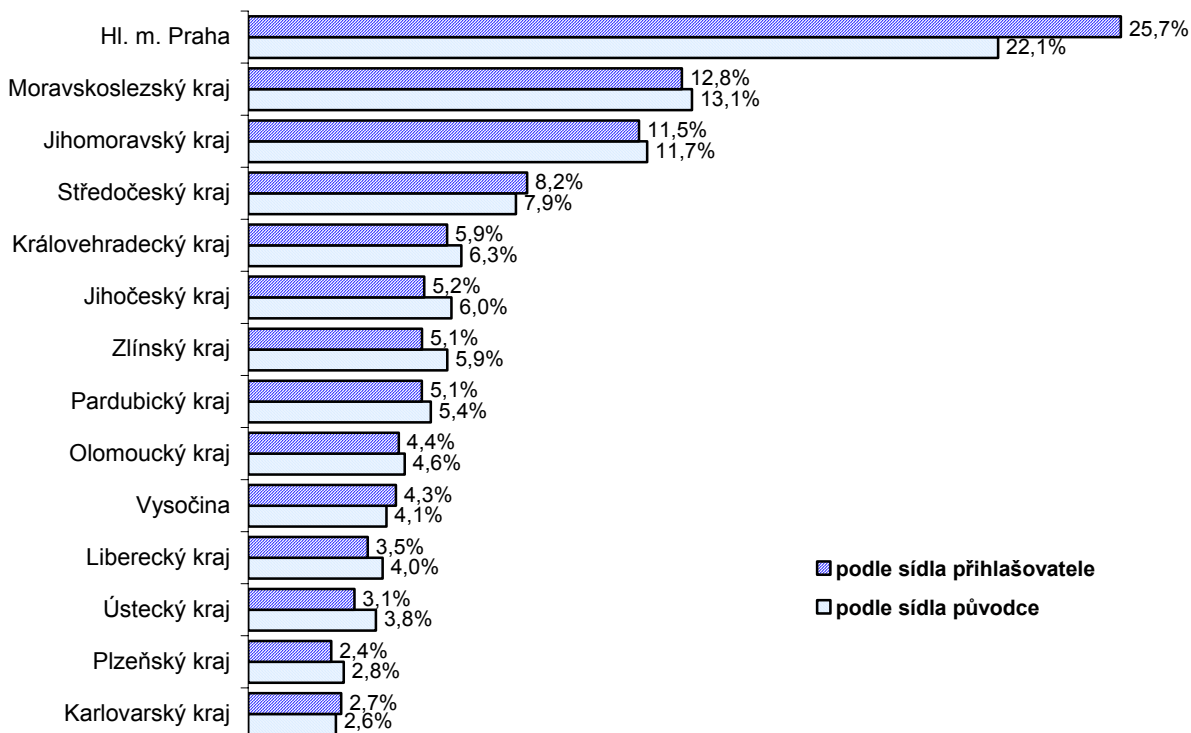
Zdroj: Úřad průmyslového vlastnictví ČR, data for Epidos a vlastní dopočty ČSÚ

IV.3 Zapsané užité vzory podle krajů

Nejvíce užitečných vzorů bylo v roce 2005 zapsáno přihlašovatelům, resp. původcům z Prahy. Rozdíl mezi Prahou a zbytkem republiky není tak propastný, jako tomu bylo v případě patentových přihlášek a především udělených patentů. Důvodem může být snazší dostupnost (především finanční) pro firmy sídlící mimo Prahu.

Graf č. 12:

Podíl zapsaných užitečných vzorů od přihlašovatelů nebo původců z ČR v roce 2005 podle krajů v %

Zdroj: Úřad průmyslového vlastnictví ČR, data for Epidos a vlastní dopočty ČSÚ